

Interní protikorupční program (IPP)

2019

Obsah:

1. Co je korupce
 2. Cíle interního protikorupčního programu
 3. Obecná opatření
 4. Hlavní zásady a úkoly a povinnosti IPP
 1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu
 2. Transparentnost
 3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol
 4. Postupy při podezření na korupci
 5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu
- Příloha č.1 – Formulář pro oznámení korupčního jednání

Na základě usnesení vlády ze dne 17.12.2018 č. 855, kterým vláda schválila Vládní koncepci boje s korupcí na léta 2018 až 2022 a v souvislosti s usnesením vlády č. 769 ze dne 20.11.2018, kterým vláda ČR schválila aktualizované znění Rámcového rezortního interního protikorupčního programu (RRIPP). Na základě tohoto programu vydalo Ministerstvo zdravotnictví ČR tzv. ***Rezortní interní protikorupční program (dále RIPP MZČR)***.

RIPP MZ ČR navazuje na priority, zásady a cíle vládní koncepce, která charakterizuje boj s korupcí ve čtyřech prioritních oblastech vyplývajících z programových dokumentů a mezinárodních závazků České republiky, kterými jsou: výkonná a nezávislá exekutiva, transparentnost a otevřený přístup k informacím, hospodárné nakládání s majetkem státu a rozvoj občanské společnosti.

Odpovědnou osobou za oblast boje proti korupci v DPN je ředitel nemocnice.

1. Co je korupce

Z hlediska společenské škodlivosti lze korupci definovat jako zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok.

Dalšími formami korupce vedle těch základních forem jako je přímé úplatkářství, zneužití pravomocí, poskytování různých protislužeb nebo výhodných informací jsou také:

- Klientelismus – propojující politiky s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod
- Nepotismus – spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, nezřídka oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Protikorupční politika musí brát v úvahu komplexní charakter korupce jako společenského jevu, a proto ji nelze jednostranně zužovat pouze na trestné činy úplatkářství.

Korupci chápeme jako slib, nabídku, poskytnutí úplatku nebo jiné neoprávněné výhody s cílem ovlivnit něčí jednání nebo rozhodnutí. Korupci nazýváme také žádost o úplatek a přijetí úplatku.

Formy a způsoby korupce se neustále vyvíjejí spolu s vývojem ekonomického a sociálního prostředí, a stejně tak se musí neustále vyvíjet uskutečňovaný boj s korupcí.

Postih korupčního jednání upravuje zejména zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů.

2. Cíle interního protikorupčního programu

Interní protikorupční program Dětské psychiatrické nemocnice Velká Bíteš (dále jen IPP DPN) navazuje na „Etický kodex“ MZ ČR, vymezuje a podporuje žádoucí standardy chování a jednání zaměstnanců ve vztahu k veřejnosti a spolupracovníkům. Je souhrnem základních hodnot a principů etického chování, vytváří základ pro důvěru veřejnosti k pracovníkům zdravotního zařízení.

IPP DPN vnáší do řídicího a kontrolního systému v oblastech, v nichž by mohlo dojít ke korupčnímu jednání, takové prvky, které svým charakterem brání vzniku možného korupčního jednání. Zároveň pojmově definuje korupční jednání v širším smyslu, nejen jako přijímání úplatků a podplácení.

Cílem IPP DPN je vytvořit prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména osvětou, posilováním morální integrity zaměstnanců a aktivní propagací etických zásad, např. v rámci vzdělávání zaměstnanců protikorupčního postoje vedoucími pracovníky a naplňováním Etického kodexu zaměstnance. Nedílnou součástí podpory protikorupčního prostředí je nastavení systému pro oznámení podezření na korupci a ochranu oznamovatelů.

IPP DPN by měl sloužit k včasnému rozpoznání korupčních rizik, objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech, probíhajících v rámci celé DPN. Současně by měl obsahovat preventivní opatření, eliminující tato korupční rizika již v zárodku. Nástrojem pro řízení rizik a jejich minimalizaci je mapa rizik, obecných a především korupčních rizik, která tvoří přílohu DPN. Důležitým prvkem je významnost vlivu rizika. Ke zvládnutí rizik s vyšší mírou významnosti a vyšší pravděpodobností výskytu je třeba nastavit kontrolní mechanismy a zaměřit prověřkovou činnost. U rizik s menší mírou pravděpodobnosti výskytu klást důraz na dodržování Etického kodexu, vzdělávání zaměstnanců, výběr zaměstnanců a na nastavení systému pro oznamování korupce.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. Aktivním řízením korupčních rizik by měl IPP DPN vnášet do řídicího systému takové prvky, které již svým charakterem brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti nepřímého zvýhodňování. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí.

3. Obecná opatření

Ke snížení rizika výskytu korupce mohou obecně přispět opatření, spočívající v dodržování právních předpisů, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

1. Obecně:

- Důsledně dodržovat právní předpisy a interní akty řízení.
- Zajistit transparentnost všech činností, při kterých může ke korupčnímu jednání docházet.

- Zavést vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.
- Zavádět v rámci kapacity pravidlo čtyř očí, případně aby na každou činnost dohlíželi dva navzájem nezávislí zaměstnanci.
- Ze všech uskutečněných jednání přímo se týkajících rozhodování nebo postupů v níže uvedených oblastech povinně pořizovat zápisy.

2. V oblasti zadávání veřejných zakázek:

- Postupovat podle ustanovení zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a Směrnice upravující Nákup zboží, služeb a stavebních prací v DPN.
- Trvale využívat monitorovací a kontrolní systém procesu zadávání veřejných zakázek.
- Zajistit vzdělávání v oblasti veřejných zakázek.
- Při zadávání podmínek a vyhodnocování nabídek zajistit dodržování zásad transparentnosti, rovného zacházení, přiměřenosti a zákazu diskriminace.
- Výběrové komise sestavovat tak (např. formou rotací zaměstnanců), aby byla minimalizována možnost korupčního jednání.

3. V oblasti uzavírání a realizace smluv (dodávky zboží, služeb, smluv o dílo apod.):

- Provádět vyhodnocování aktuálních nabídek před výběrem a rozhodnutím o dodavateli nebo zhotoviteli.
- Zajistit dodržování obvyklých cenových relací.
- Registrace smluv a objednávek nad 50 tis. Kč bez DPH v registru smluv dle zák. č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv
- Provádět řádnou kontrolu plnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluvních vztahů k ochraně zájmů DPN.

4. V oblasti hospodaření s majetkem státu:

- Zamezit přejímání nedokončených nebo nerealizovaných prací, služeb nebo dodávek především důsledným výkonem řídicí finanční kontroly na všech úrovních řízení.
- Zamezit nedůvodnému poskytování záloh (plateb předem) dodavatelům především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního.
- Při uzavírání nájemních smluv dbát na to, aby cena nájmu byla sjednána ve výši v místě a čase obvyklé.

5. V oblasti kontrolní a auditní:

- Provádět namátkové kontroly činností.
- Zavést účinný a důsledný systém kontroly.
- V průběhu kontroly spolupracovat s věcně příslušnými úseky. Souhrnná hodnocení předkládat poradě vedení. Ke kontrolním zjištěním přijímat adekvátní nápravná opatření a provádět kontrolu jejich realizace, úplnosti a účinnosti.
- Provádět interní audit

6. V oblasti řídicí:

- Na poradách vedení na všech úrovních věnovat dostatečný prostor prevenci možného korupčního jednání.
- Nekompromisně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
- Důsledně kontrolovat činnosti identifikované jako rizikové a pravidelně je vyhodnocovat.

- V případě pochybení nebo selhání zaměstnance seznámit ostatní zaměstnance na pracovních poradách s případem a s opatřeními, která byla přijata.
- Za porušení povinností stanovených právním předpisem nebo interním aktem řízení uplatňovat vůči zaměstnancům příslušné sankce.

7. V oblasti přijímání nových zaměstnanců:

- Zabezpečit objektivnost procesu přijímání nových zaměstnanců.
- Pro eliminaci nepotismu obsazovat do klíčových vedoucích funkcí zásadně na základě řádného výběrového řízení.
- Volné pozice zveřejňovat na intranetových (server) a webových stránkách.
- Při obsazování pracovních míst s jakýmkoli rizikem korupce budou požadovány Výpisy z rejstříku trestů.
- Vyhledávat uchazeče s vysokým standardem osobní etiky.

8. V oblasti vzdělávání a rozvoje zaměstnanců:

- Poskytnout novým zaměstnancům v rámci adaptačního procesu základní a zásadní informace z hlediska boje proti korupci.
- Dodržování profesních etických kodexů je zařazeno mezi kritéria hodnocení zaměstnanců.
- Zajistit pro zaměstnance v průběhu jejich pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné průpravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.

9. V oblasti legislativní činnosti:

- Při přípravě a posuzování interních norem, nebo novelizaci stávajících, analyzovat a vyhodnocovat v nich možné zdroje korupčního jednání a usilovat o jejich eliminaci.

4. Hlavní zásady a úkoly Interního protikorupčního programu DPN

- 1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu**
- 2. Transparentnost**
- 3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol**
- 4. Postupy při podezření na korupci**
- 5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu**

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Cílem je snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení. Hlavními nástroji jsou:

- profesní etické kodexy stanovují chování a povinnosti zaměstnanců, které nevyplývají ze zákona či vnitřních předpisů, ale definují a propagují čestné a etické jednání a definují jednání nežádoucí, upravují postup a povinnosti zaměstnanců v oblasti výskytu korupce či podezření na korupční jednání. Závažné porušení Etického kodexu může být posuzováno jako hrubé nebo závažné porušení pracovních povinností zaměstnance ve smyslu pracovních právních předpisů.

- propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky spočívající zejména v dodržování právních a vnitřních předpisů, zdůrazňování důležitosti dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření z výskytu korupce; tento postup je součástí každodenní činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení.
- vzdělávání zaměstnanců na všech úrovních, zaměřené na protikorupční problematiku; oblast protikorupčního vzdělávání není dosud upravena samostatným interním předpisem, protikorupční problematika je však součástí vstupního adaptačního procesu.
- systém pro oznámení podezření na korupci, umožňující oznámení podezření na korupci zaměstnanců. Pro přijímání oznámení je nutno využívat všech komunikačních kanálů, snadno dostupných, s ochranou důvěrnosti a totožnosti oznamovatele.
- ochrana oznamovatelů spočívající v nastavení postupů a pravidel, které zajistí podporu a ochranu osobám upozorňujícím v dobré víře na možné korupční jednání. Správně nastavený systém oznamovacích mechanismů napomáhá zabránit nekalému jednání, předchází problémům a posiluje etiku a kulturu uvnitř organizace.

2. Transparentnost

Cílem je odrazovat zaměstnance od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení.

Hlavními nástroji jsou:

- zveřejňování informací o veřejných prostředcích, spočívající např.:
 - 1.1 v centrální evidenci smluv, kam má DPN povinnost registrovat smlouvy a objednávky nad 50 tis. Kč bez DPH v souladu se zák. č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv;
 - 1.2 zveřejňování informací o veřejných zakázkách
- zveřejňování informací o systému rozhodování, o struktuře a kompetencích při rozhodování zaměstnancům a další veřejnosti. Zčásti řešeno povinností zveřejňovat informace podle 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Informace jsou pro zaměstnance dostupné na intranetových stránkách DPN.

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Cílem je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

Hlavními nástroji jsou:

- hodnocení korupčních rizik, spočívající v pravidelném hodnocení-jednou ročně ve všech činnostech DPN, obsažených v „mapě korupčních rizik“ a v přijatých opatřeních k eliminaci korupčních rizik. Tento dokument bude součástí interního protikorupčního programu. Mapa korupčních rizik bude pravidelně, jednou ročně, aktualizována. Termín: 31.12 běžného roku., odpovídá: ředitel DPN
- monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci, spočívající v pravidelném testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení rizik spojených s

korupčním jednáním. Tento proces je součástí řídicí činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení.

- prošetřování rizikových oblastí, spočívající v zaměření auditní činnosti na oblasti s vysokým stupněm korupčního rizika. Zjišťování a upřesňování rizikových oblastí všemi vedoucími zaměstnanci v rámci provádění vyhodnocování jednotlivých činností. Interní audit při výkonu všech auditů pravidelně monitoruje, zda pro auditovanou oblast má auditovaný subjekt stanovená a vyhodnocená korupční rizika a zda s těmito riziky systematicky pracuje. Termín: průběžně, odpovídá: ředitel DPN

4. Postupy při podezření na korupci a následná opatření

Cílem je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit výskytu dalšího obdobného korupčního scénáře.

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěšného prověření. Rychlost a důkladnost postupu je zásadní pro zamezení případných ztrát/škod na majetku státu. Důkladná analýza příčin vzniku korupčního jednání je pak zásadní pro posílení preventivních mechanismů, které sníží riziko opakovaného výskytu korupce.

Základní postupy jsou upraveny nařízením vlády č.145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu, detailnější jsou jednotlivé postupy stanoveny metodickým pokynem náměstka ministra vnitra pro státní službu č.8/2015, kterým se stanoví podrobnosti k postupu při prošetřování oznámení podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu..

Hlavními nástroji jsou:

- postupy při prošetřování podezření na korupci, spočívající ve správně vytvořeném systému hlášení případů podezření na korupční jednání a k prověření oznámené informace. Systém bude zaměřen na sběr podnětů a podezření, posouzení podezření, plán prošetřování včetně stanovení rolí, prošetřování podezření na korupci, nápravná opatření, předávání podnětů orgánům činným v trestním řízení.
- při podezření na korupční jednání musí být neprodleně a účinně reagováno. S prodlužujícím se časovým úsekem mezi podezřením a řešením dochází ke ztrátě vypovídací schopnosti zjištěných informací a k dalším negativním vlivům. Při šetření musí být postupováno diskrétně, zachován princip presumpce nevinny a dodržování ochrany osobních údajů.

Vedoucí zaměstnanec, který přijme informaci o možném korupčním chování, ji neprodleně zaznamená do příslušného formuláře a předá řediteli nemocnice. Ředitel informaci ve spolupráci s vedoucím zaměstnancem vyhodnotí a s podkladovými materiály rozhodne, zda se skutečně jedná o korupční jednání. Především prověří získané informace.(využije výpovědi a stanoviska ostatních zaměstnanců).

Zjišťuje zejména následující informace:

- co je předmětem korupční události,
- kdo způsobil nebo je odpovědný za vznik události,
- kdy a jak k ní došlo,
- zda a jaká vznikla škoda a jaký je její rozsah.

Následná opatření, spočívající v disciplinárních opatřeních, řešení vzniklých škod a úpravě nastavení vnitřních procesů, zveřejňování informací a závěrů. V případě prokázání korupčního chování připraví příslušný vedoucí zaměstnanec opatření, která omezí možnosti opakování zjištěného korupčního jednání.

Taková opatření jsou:

Zákoník práce č. 262/2006 Sb., v platném znění, Organizačního řádu DPN, metodický pokyn náměstka ministra pro státní službu č. 8/2015, posílení složky prevence zejména školením zaměstnanců, úpravy vnitřních směrnic, procesů a rozhodovacích a schvalovacích pravomocí

Termín: průběžně, odpovídá: ředitel DPN

5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem vyhodnocování je kvalitativní i kvantitativní zdokonalování IPP DPN a zkvalitňování protikorupčních aktivit. Je zaměřeno na plnění všech jeho částí, na účinnost tohoto plnění a na implementaci nápravných opatření.

Prošetřovatelem se stanoví ředitel nemocnice

Hlavními nástroji jsou:

- vyhodnocování IPP DPN, spočívající ve vyhodnocování účinnosti jeho jednotlivých částí, v situaci na úseku definovaných obecných i korupčních rizik, v účinnosti a dodržování definovaných protikorupčních opatření. Cílem je především odstranit či omezit předpoklady pro korupci, sledovat úkoly vyplývající z usnesení vlády v oblasti strategie boje proti korupci a Příkazů ministra zdravotnictví a zabezpečit jejich rozpracování.
- aktualizace IPP DPN a zpracování mapy korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledek jejich prověření, zhodnocení účinnosti celého protikorupčního programu.
- uspořádat interní školení zaměstnanců k problematice boje s korupcí

Termín: do 31.12. běžného roku, odpovídá: ředitel DPN a interní auditor.

- aktualizace IPP DPN, prováděná na základě jeho pravidelného vyhodnocování vedoucími pracovníky úseků. Zasílání tohoto vyhodnocení za DPN na odpovědný útvar MZ ČR

Termín: do 28.2.sudého kalendářního roku

Aktuální znění IPP DPN bude zveřejněno na webové stránce DPN

Ve Velké Bíteši dne 30.8.2019

Mudr. Eduard Rodák
ředitel DPN Velká Bíteš

